

Уманський національний університет
Бібліотека

АРХІТЕКТУРА – ЦЕ МИСТЕЦТВО, КРІЗЬ ЯКЕ МОЖНА ПРОЙТИ

До Дня архітектури України

Підготувала:
Оксана Борейчук, бібліотекар I категорії

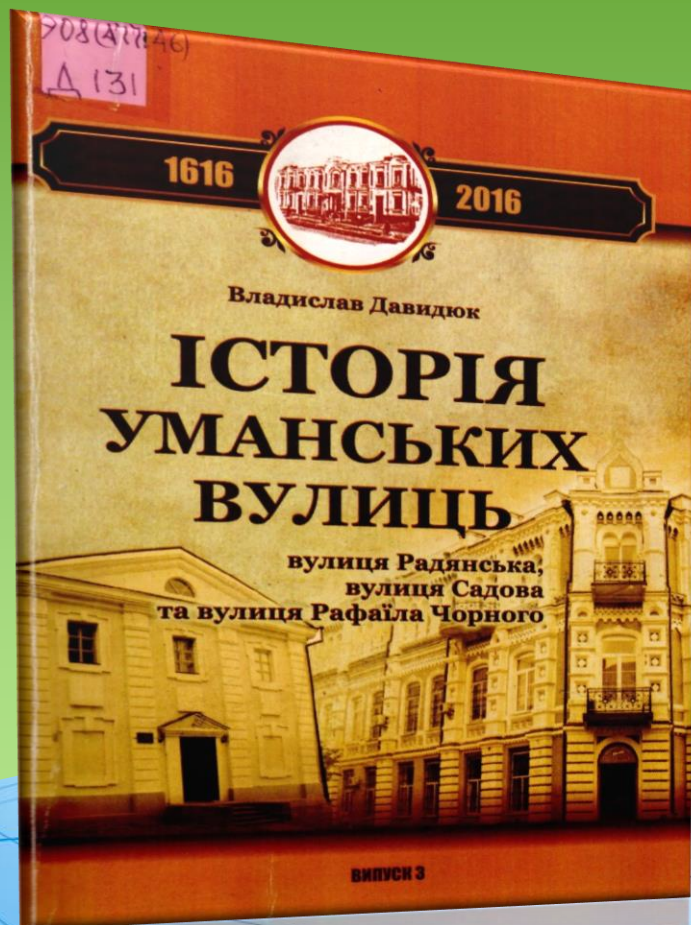
м. Умань, 2025

Архітектура (або зодчество) – це система будівель і споруд, які формують просторове середовище для життя і діяльності людей. Кожна будівля має своє конкретне призначення для життя, праці, відпочинку, навчання тощо. Важлива властивість будівель - їх краса, що викликає в людей найкращі почуття і добрий настрій. Житлові будинки, господарські, промислові, громадські, меморіальні споруди, виконані за законами краси, називають архітектурою, а людей, які їх створюють – архітекторами.

Вивчення пропонованої літератури, яка представлена на віртуальній книжковій виставці «Архітектура – це мистецтво, крізь яке можна пройти» підвищить рівень компетенції здобувачів освіти та фахівців, розширить знання з питань історії пам'яток українського зодчества, розвитку дизайну, з питань методології роботи архітекторів та основ сучасного містобудування.

Запрошуємо до перегляду!

Давидюк В. М. Історія уманських вулиць: вулиця Радянська, вулиця Садова та вулиця Рафаїла Чорного / В. М. Давидюк. – Умань : Візаві ; Сочинський М. М., 2014. – Вип. 3. – 428 с.

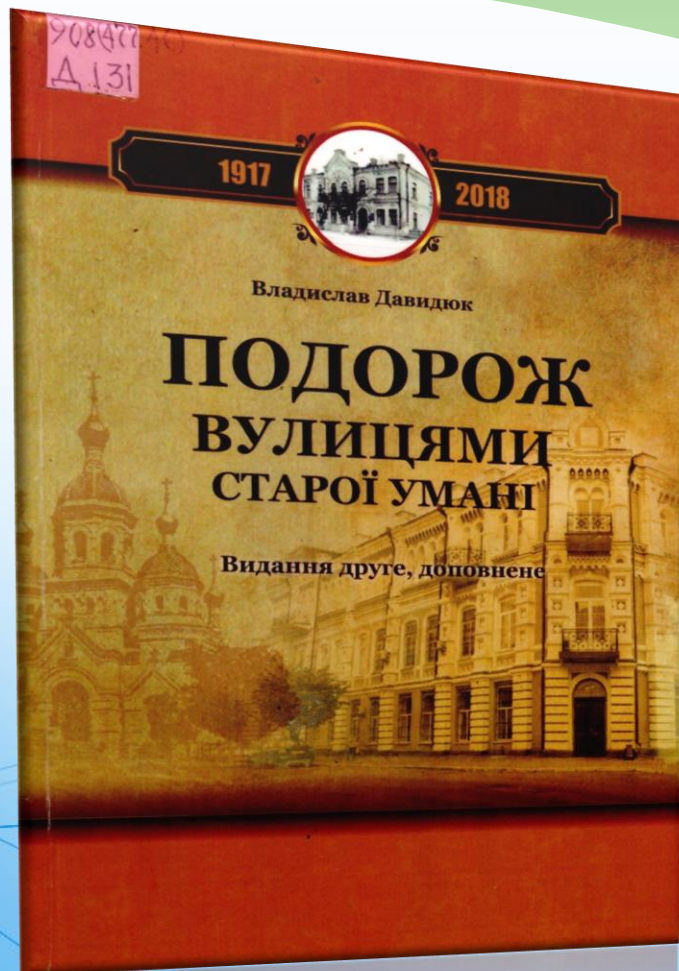
Книга завершує дослідження центральних вулиць нашого міста. Це дослідження було направлено не тільки на вивчення минулого вулиць і різноманітних на них споруд, а й донести до наших нащадків історію забудови вулиць початку ХХІ століття.

Давидюк В. М. Історія Умані: міфи і дійсність в документах / В. М. Давидюк. – Умань : Візаві, 2019. – 319 с.

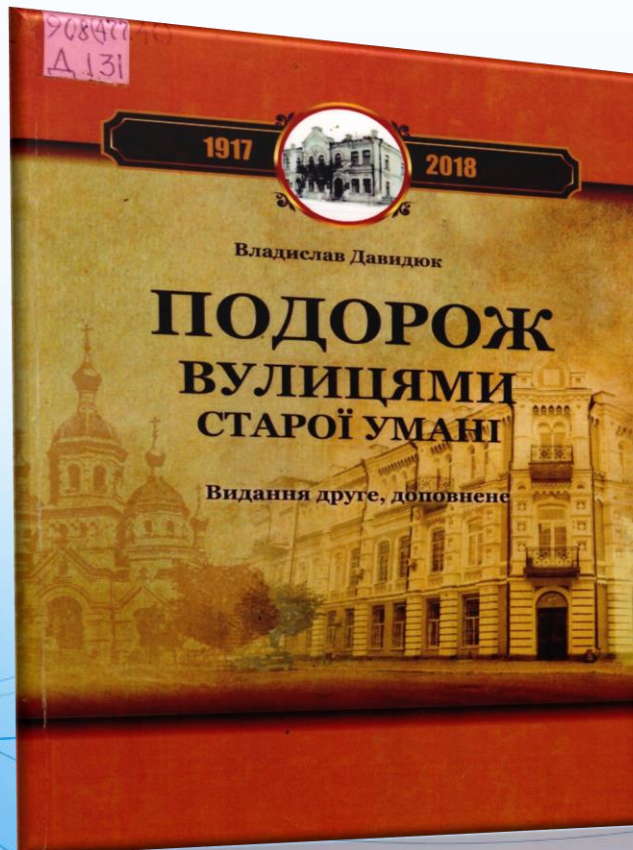
Четверта книга є продовженням трьох попередніх, тому, продовжуючи опис будинків, установ міста, автор аналізує і спростовує в даній книзі деякі міфи, що постійно поширюються уманцями.

Давидюк В. М. Подорож вулицями старої Умані / В. М. Давидюк. – Умань : Візаві, 2017. – 527 с.

Ця книга завершальна у дослідженні центральних вулиць нашого міста. Дане дослідження було спрямоване на вивчення минулого вулиць і розміщених на них споруд.

Давидюк В. М. Подорож вулицями старої Умані / В. М. Давидюк. – 2-ге вид., допов. – Умань : Візаві, 2018. – 527 с.

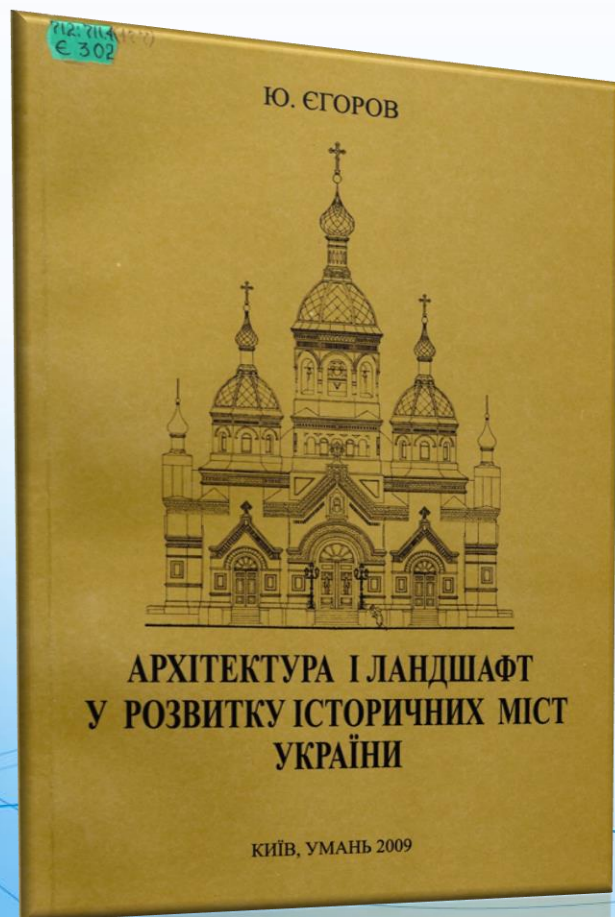
Ця книга завершальна у дослідженні центральних вулиць нашого міста. Дане дослідження було спрямоване на вивчення минулого вулиць і розміщених на них споруд.

Дерлеменко Є. А. Осінь в «Софіївці» : фотокомпозиція / Є. А. Дерлеменко. – К. : Мистецтво, 1990. – 112 с.

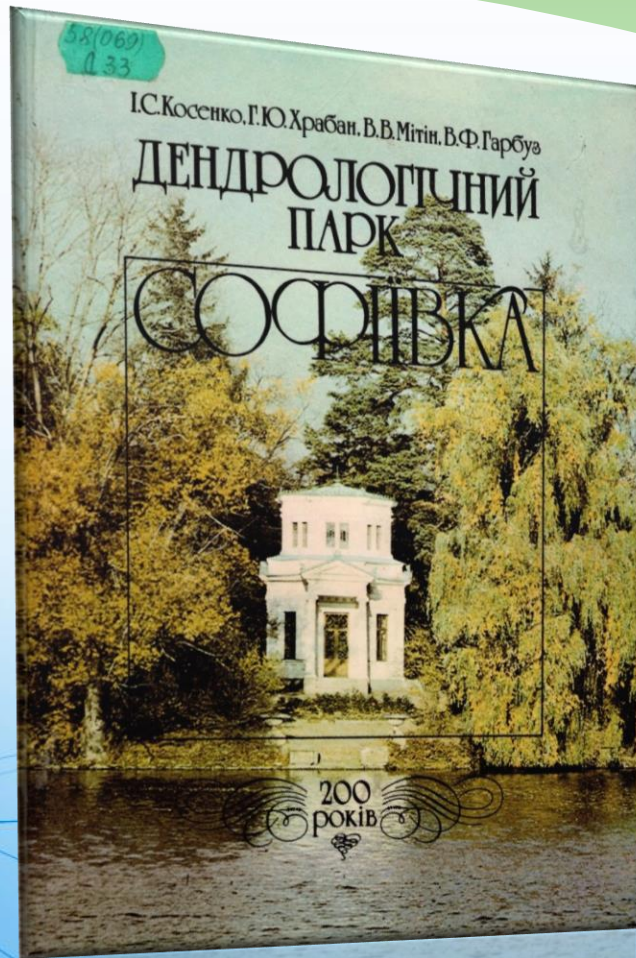
«Софіївка» – місце красиве, тихе та незвичайне. Особливо вражає, дендропарк осінньої пори, коли в червоно–золоті шати вбираються дерева.

Єгоров Ю. І. Архітектура і ландшафт у розвитку історичних міст України / Ю. І. Єгоров ; за ред. М. Я. Ксєневича. – К. : КНБУiA, 2009. – 198 с.

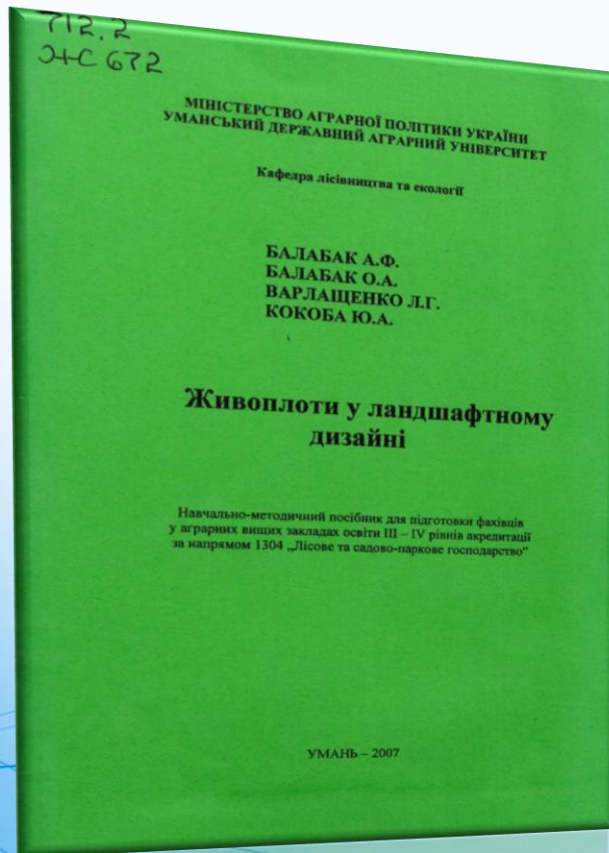
Книгу присвячено виявленню та аналізу містобудівних проблем, задач, тенденцій, факторів і умов; визначенню вимог, критеріїв і принципів; розробленню моделі, нормативів і методики архітектурно-ландшафтної організації історичних міст України в умовах довгострокового сталого розвитку.

Дендрологічний парк «Софіївка» 200 років / І. С. Косенко, Г. Ю. Храбан, В. В. Мітін, В. Ф. Гарбуз. – К. : Наукова думка, 1996. – 186 с.

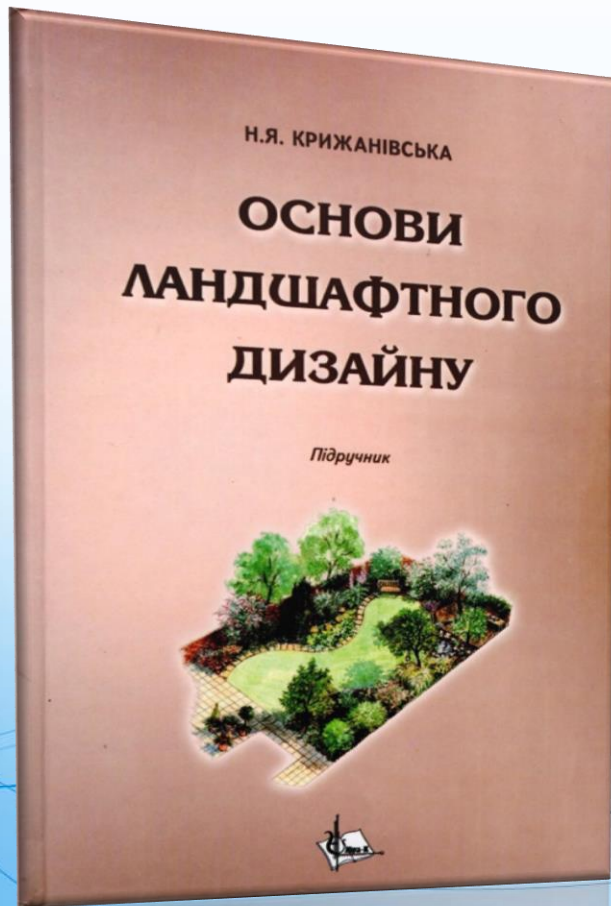
У книзі йдеться про історію створення і реконструкцію уманського парку з початку його будівництва і донині. Подано опис рослинності, садово-паркових композицій і ландшафтів, архітектурних і гідротехнічних споруд. Охарактеризовано природоохоронну, учбово-освітню й виробничу діяльність закладу.

Живоплоти у ландшафтному дизайні: навч.-метод. посіб. / А. Ф. Балабак, О. А. Балабак, Л. Г. Варлащенко, Ю. А. Кокоба. – Умань : УДАУ, Графіка, 2007. - 64 с.

Розглядаються питання значення і створення художніх композицій та видів живоплотів у ландшафтному дизайні, добір та технологія вирощування рослин, формування живоплотів і догляд за ними, захисне, екологічне і архітектурно-художнє значення живоплотів.

Крижанівська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну : підручник /
Н. Я. Крижанівська. – К. : Ліра – К, 2009. – 216 с.

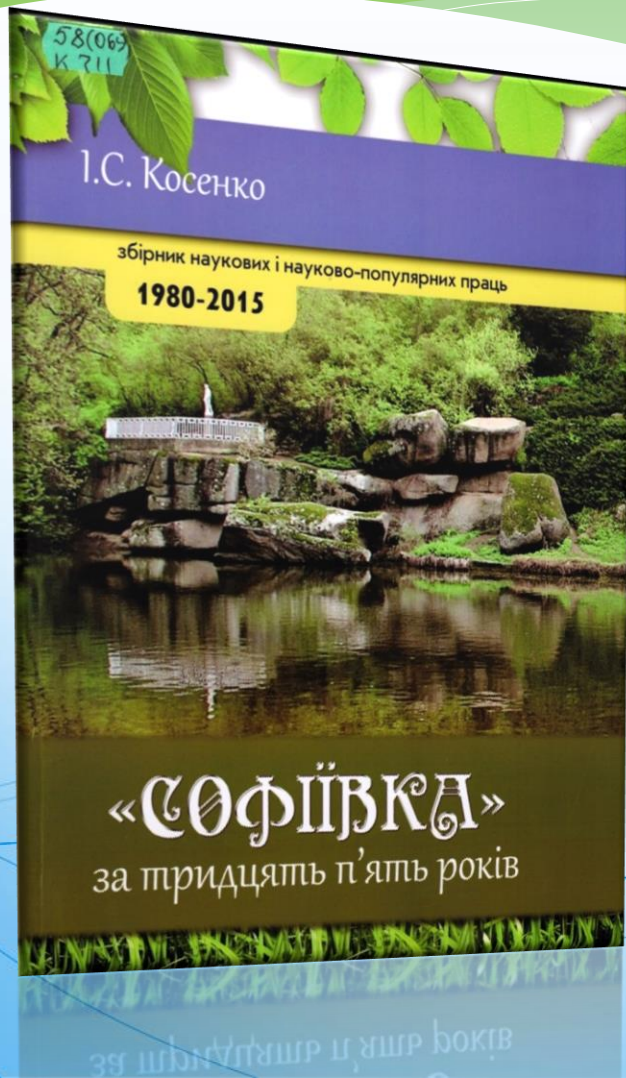
Розглянуто питання формування ландшафтних об'єктів у різні історичні епохи. Наведено типологію 99 об'єктів ландшафтного дизайну. Визначені основні фактори, що впливають на їх формування. Висвітлено прийоми проектування об'єктів ландшафтного дизайну. Надано рекомендації щодо створення малих садів, в тому числі зимових садів та садів на дахах.

Кепко О. І. Комп'ютерне проектування садово-паркових об'єктів :
навч. посіб. / О. І. Кепко, Н. М. Чумак. – Умань : Візаві, 2010. – 196 с.

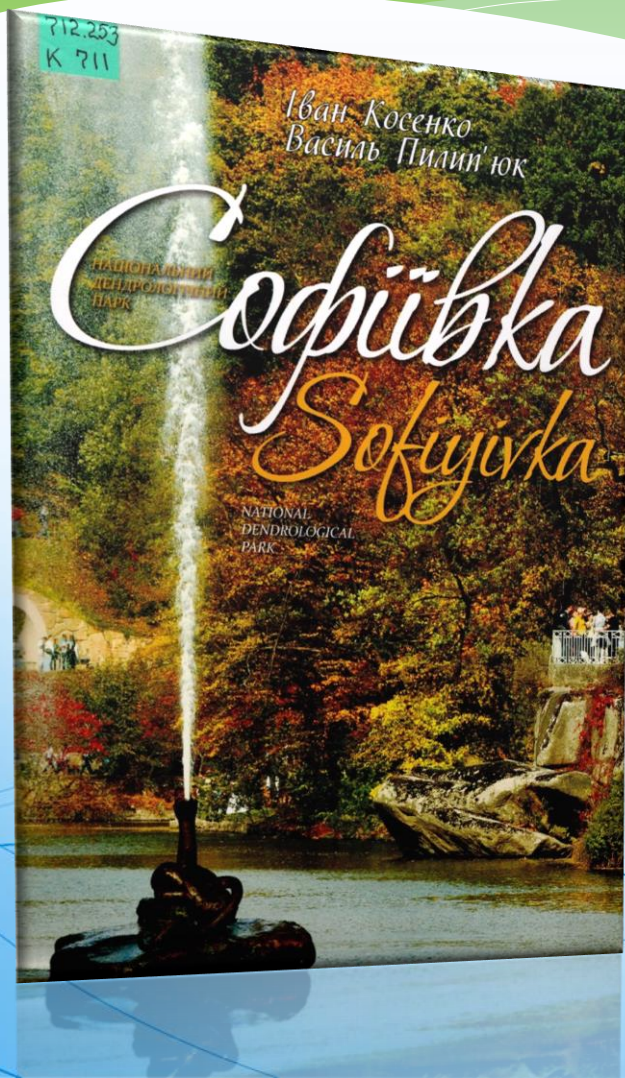
В посібника викладено історію виникнення та розвитку дизайну. Описані загальні правила оформлення будівельних креслеників і цілому та об'єктів ландшафтного дизайну зокрема, засоби ландшафтного дизайну, основні композиції.

Косенко І. С. «Софіївка» за тридцять п'ять років (1980–2015) : збірник наукових і науково-практичних праць / І. С. Косенко. – К. : Паливода А. В., 2015. – 214 с.

В збірнику, що друкувався впродовж останніх 35 років у різних виданнях, простежується історичне минуле Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, висвітлюються події починаючи зі стихійного лиха 1980 року, тогочасні проблеми, становлення і перетворення старовинного панського парку в сучасний науковий центр Правобережного Лісостепу України. Висвітлюються питання наукового підходу щодо реставрації, реконструкції та створення паркових композицій, розкриваються стильові та семантичні особливості «Софіївки.»

Косенко І. С. Софіївка. Національний дендрологічний парк : фотоальбом / І. С. Косенко, В. В. Пилип'юк . – К. : Паливода А. В., 2016. – 276 с.

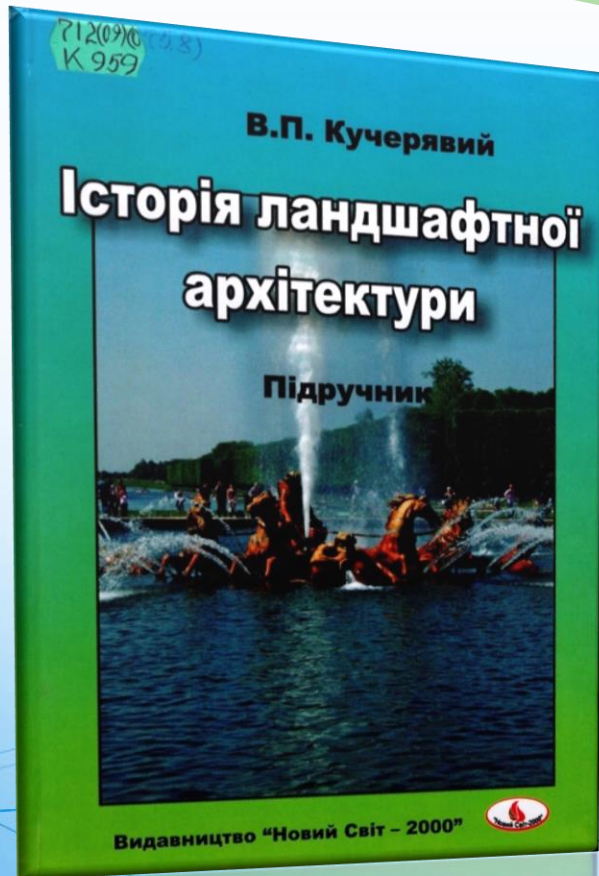
Незабаром Національному дендрологічному парку «Софіївка» виповнюється 220 років. За цей час «Софіївка» пройшла складний шлях становлення і оновлення за рахунок нових територій. В західній частині «Софіївки» створено новий парк, де завдяки цілеспрямованій напруженій роботі її колективу зібрано один з найбільших колекційних фондів інтродукованих рослин, який розпорядженням Кабінету Міністрів України винесено до реєстру національного надбання України.

Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура : підручник /
В. П. Кучерявий. – Львів : Новий Світ, 2017. – 521 с.

Системно викладено зміст навчальної дисципліни, зокрема основ ландшафтознавства, генезису культурних ландшафтів та їх просторових рішень, теоретичних засад композиції. Приділено увагу проектуванню об'єктів ландшафтної архітектури різного функціонального призначення, консервації, реконструкції та реставрації історичних садів і парків, інженерному обладнанню та благоустрою.

Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури : підручник / В. П. Кучерявий. – Львів : Новий світ – 2000, 2018 . – 702 с.

Висвітлений історичний процес розвитку ландшафтної архітектури від стародавніх до новітніх часів. Розглядаються теоретичні аспекти стильової еволюції формування відкритих просторів та композиційної побудови об'єктів ландшафтної архітектури. Розкриваються сучасні тенденції гуманізації убранізованих ландшафтів, використання інноваційних технологій, прийомів проектування та матеріалів.

Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручник /
В. П. Кучерявий, 2-ге вид., – Львів : Світ, 2008. – 456 с.

У підручнику системно розкрито зміст навчальної дисципліни, зокрема, історії озеленення від давніх часів до сьогодення, висвітлені соціально-екологічна роль озеленення, ландшафтно-типологічні та архітектурно-художні основи садово-паркового мистецтва, технологія створення зелених насаджень. Увагу приділено добору рослинного матеріалу та формуванню садово-паркових композицій.

Леонтяк Г. П. Живі огорожі та вертикальне озеленення у ландшафтному дизайні : навч. посіб. / Г. П. Леонтяк, М. Ю. Осіпов. – Рибниця, 2021. – 109 с.

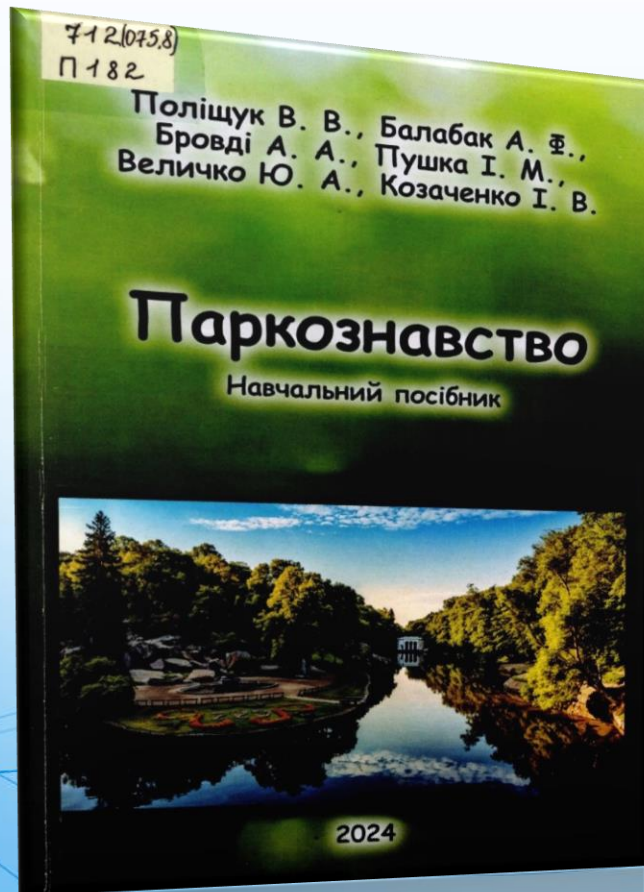
Розглядаються питання, значення й умови створення художніх композицій і видів живих огорож, висвітлено особливості вертикального озеленення у ландшафтному дизайні, добір рослин, формування живих огорож й об'єктів вертикального озеленення, догляд за ними, захисне, екологічне й архітектурно-художнє їх значення. Наведено більше 80 рослин із яких формують живі огорожі та інші декоративні композиції.

Нікітський ботанічний сад : фотоальбом. – Київ : Мистецтво, 1978. – 156 с.

Унікальна пам'ятка природи Криму і садово-паркової архітектури – одна з найбільших науково-дослідних установ на півдні нашої країни. У її зеленій скарбниці зібрано понад 28000 видів, сортів і гібридів плодових, ефіроолійних, квіткових і декоративних деревних рослин із субтропічних областей, що налічує 1500 назв дерев і кущів, представлена у вигляді мальовничих груп рослин, об'єднаних єдиним художнім задумом з квіткових оформленням парків.

Паркознавство : навч. посіб. / В. В. Поліщук, А. Ф. Балабак,
А. А. Бровді та ін. – Умань : Візаві, 2024. – 98 с.

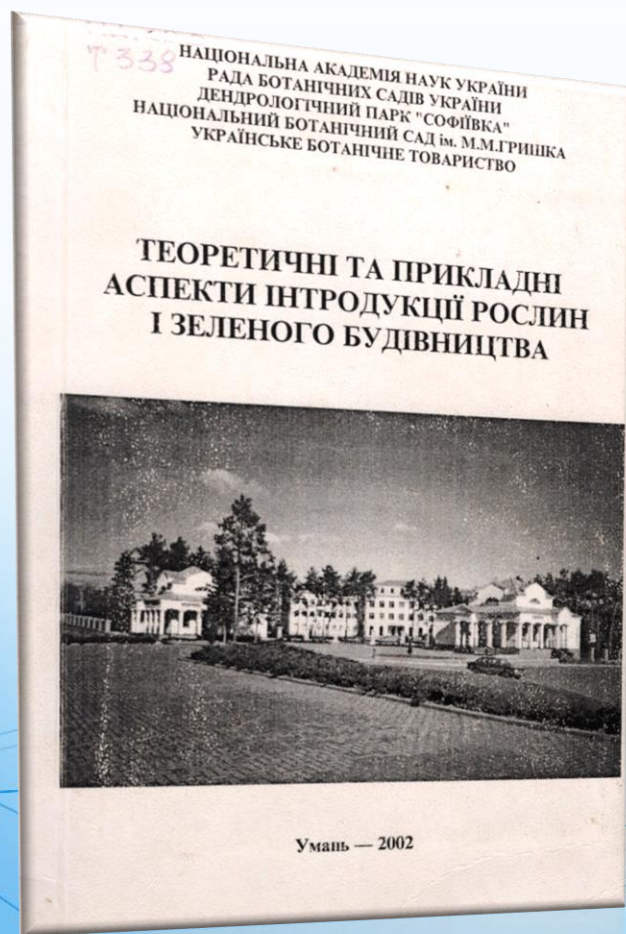
Викладено теоретичний матеріал для ознайомлення студентів з основами організації паркобудівництва в Україні та світі, принципами побудови паркових композицій, підбором асортименту деревно-чагарникової рослинності згідно зі стилем парку тощо.

Пилип'юк В. Пієта в камені / В. Пилип'юк. – Львів : Світло і тінь, 1995. – 175 с.

Майже двісті світлин відомого фотохудожника, лауреата Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка розкривають перед читачем чарівний світ мистецько-архітектурної перлини Львова-Личаківського цвинтаря.

Теоретичні та прикладні аспекти інтродукції рослин і зеленого будівництва : матер. II Міжнародної наукової конференції молодих дослідників 17-21 червня 2002 р. – К. : Фітосоціоцентр, 2002. – 294 с.

Висвітлюються актуальні проблеми інтродукції рослин та зеленого будівництва. Наведені результати з питань біології інтродуцентів, збереження різноманіття рослин *ex situ*, *In situ* та прикладних аспектів інтродукції квітково-декоративних рослин відкритого і закритого ґрунту, плодових, кормових, пряно-смакових, ефіроолійних, лікарських та овочевих культур.

Умань: історико-географічний та економічний нарис. – Черкаси :
Облвидав, 1957. – 149 с.

Цей нарис є першою спробою написати історію рідного міста. Він ні в якій мірі не може претендувати на повноту викладу всього, що стосується життя міста, його історії, культури, народного господарства.